

leider ganz auszer Betracht gelassen ist. Jetzt sei nur erwähnt, dass die Ostracoden, die wir *Brachy- cythere subcarinata* Bosquet und *B. bemelenensis* nov. spec. genannt und betreffs des Baues des Schlosses als Ausnahmen in der Gattung *Brachy- cythere* betrachtet haben, zu der Gattung *Cythere* (Blake 1931, Journal of Paleontology, S. 161) gehören. Später wenn alle Familien bearbeitet sind, hoffen wir in einem Nachtrag alle Fehler, die entdeckt worden sind, ausführlich zu behandeln.

DE NEDERLANDSCHE TINGITIDEN IN WOORD EN BEELD.

door A. M. Scholte S.J.

(Vervolg).

VI. Het geslacht *Stephanites* (Stal.).

Terwijl de meeste netwantsen geheel onschadelijk zijn, of alleen aan wilde planten eenig nadeel berokkenen, behooren tot dit geslacht enkele soorten, die aan cultuurplanten groote schade kunnen toebrengen.

Van de drie in Nederland gevonden soorten mag alleen *Stephanites oberti* als oorspronkelijk inheemsch beschouwd worden, daar het vast staat, dat de beide andere soorten zijn ingevoerd.

Er is een stem opgegaan, die deze drie vormen tot een enkele species wil vereenigen en de betrekkelijk kleine, onderlinge verschillen als locale afwijkingen kenschetsen. Stichel verdedigt het goede recht van alle drie op het dragen van een eigen soortnaam.

Stephanites rhododendri (Horv.) is bij ons het meest aangetroffen. Het leek mij, om een goed idee van het heele geslacht te geven, voldoende alleen deze soort af te beelden en de verschilpunten in den tekst te beschrijven.

Gelijk men ziet heeft het diertje bijzonder lange en dunne sprieten, die echter bij het wijfje aanmerkelijk korter zijn. Op het halsschild is de helm zeer sterk ontwikkeld en strekt zich naar voren uit over den heelen kop. De kraag is ook goed uitgegroeid en van de drie ribben is de middelste opvallend hoog. Het centrum van het halsschild is geelachtig en dus op de afbeelding te donker uitgevallen.

Op de dekschilden valt terstond in het oog de zwakke ontwikkeling van midden- en zijveld, terwijl juist rand- en naadveld buitengewoon lang en breed zijn.

Het ongeveer $3\frac{1}{2}$ mm groote diertje, met zijn doorschijnende, parelmoerglanzende dekvleugels, is waarlijk prachtig, doch heeft zich met recht de vijandschap der boomkwekers verworven.

Zoals de naam aanduidt, leeft het op *Rhododendron* en wel meest op bepaalde variëteiten van *R. ponticum* en *fastuosum*. Het houdt zich veelal op aan de onderzijde der bladeren, waar men het in Juni en Juli in aantal kan aantreffen.

Vaak ook verraadt al de bovenkant de aanwezigheid van deze parasiet door eigenaardige vlekjes, tengevolge van het aanzuigen ontstaan.

Op vele plaatsen in ons land is deze soort aan-

Fig. 13.
Stephanites rhododendri ♂
Verg. 15 ×

getoond en ze werd soms zoo hinderlijk, dat ze systematisch moest bestreden worden. Behalve op *Rhododendron*, is ze ook gevonden op *Andromeda japonica* en *Katmia latifolia*. Volgens Reh is ze evenals de volgende soort afkomstig van Japan.

Stephanites azaleae (Horv.) wordt door Fokker vermeld, als gevonden te Boskoop op *Rhododendron*. Een duidelijk verschil met de vorige soort is hierin gelegen, dat het randveld smaller is en in het midden slechts uit drie cellen bestaat, terwijl *St. rhododendri* er vier of vijf cellen vertoont.

Stephanites oberti (Kol.) is iets grooter, heeft een randveld, dat in 't midden uit drie cellen bestaat en een middenrib, die duidelijk lager is dan de helm en, in tegenstelling met die der beide vorige soorten, ongevekt.

Fokker vermeldt een vondst van 40 exemplaren in het Asser-bosch op Roode boschbes, ter gelegenheid van een excursie der Ned. Ent. Ver. in Juli '83.

Later werd slechts een enkel exemplaar gevonden en wel 5-8-'17 door v. d. Wiel te Hoog-Soeren.

Om deze fraaie, zeldzame soort te vinden, zal het dus zaak zijn de Roode boschbes op te sporen en in de zomermaanden boven een paraplu af te schudden of met het sleepnet te bewerken.

In België, Frankrijk en Duitschland treft men nog een vierde soort aan, die zeer schadelijk is aan pereoomen en daarom den naam draagt van *Stephanites pyri* (F.). Ze is opvallend kleiner, mist de fijne beharing van *rhododendri* en vertoont op de dekschilden achter het midden een donkere vlek.

De mogelijkheid bestaat, dat ook deze soort vroeg of laat in ons land wordt aangetroffen, en het zal goed zijn vooral in Z. Limburg naar deze schadelijke indringster uit te zien!

Fig. 14.
Tingis reticulata ♀
Vergr. 15 ×

Fig. 15.
Tingis ampliata ♀
Vergr. 17 ×

Fig. 16.
Tingis cardui ♂
Vergr. 20 ×

Fig. 17.
Tingis pilosa ♀
Vergr. 16 ×

VII. Het geslacht *Tingis* (F.).

Van dit geslacht zijn in Nederland vier soorten gevonden, die ik alle heb gefotografeerd en afgebeeld, zoodat een meer uitgebreide beschrijving overbodig is.

Tingis reticulata (H. S.) valt terstond op door den sterk afgeronden kraagrand en de zeer lange, fijne beharing, die echter op de afbeelding niet uitkomt.

Het 4½ mm groote diertje is licht grijsbruin van

kleur, soms zelfs bijna wit, en leeft op den grond onder de bladeren van het Zenegroen.

Fokker vermeldt deze soort van Bloemendaal en Blöte vond ze in Meyendel.

Verleden jaar trof ik een groot aantal exemplaren bij Wassenaar in het duingebied Kijfhoek en Bierlap. Slechts enkele individuen sleepte ik van bloeiend Zenegroen, terwijl ik een honderdtal verzamelde onder zijn grondbladeren.

Van andere plaatsen is ze nog niet bekend, doch ze zal waarschijnlijk veel meer gevonden worden,

indien men zich de moeite geeft op den grond te zoeken onder *Ajuga reptans*.

Bij *Tingis ampliata* (H. S.) is ook de kraagrand afgerond, doch minder sterk, zoodat er duidelijke voorhoeken overblijven. Verder wordt het diertje van de vorige soort onderscheiden door het ontbreken der lange beharing, zijn kleinere afmeting (4 mm) en de fijnere mazen op de heele bovenzijde.

Als vindplaatsen zijn bekend Venlo, Sittard, Vlissingen en Delden. Deze soort schijnt vooral op moerasdistels te huizen, doch werd ook aangetroffen op *Verbascum* en zelfs in een mollennest!

Tingis cardui (L.) is een zeer gewone soort en kan waarschijnlijk overal gevonden worden op verschillende distelsoorten. De kraag van dit onbehaarde, 3½ mm groote diertje, heeft een ongeveer rechthoekigen rand, met een duidelijken hoek achter het midden.

Opvallend is bij deze soort de groote verscheidenheid in tint; ik vond op een enkele Knikkende distel, bij een twintigtal exemplaren, alle mogelijke overgangen van bijna wit naar grootendeels zwart. Nu is het wel waar, dat heel versche exemplaren wit zijn, maar toch ben ik ervan overtuigd, dat ook bij goed uitgekleurde individuen de tint zeer sterk verschilt.

Tingis pilosa (Humm.) is weer behaard, doch zeer fijn en korter dan *reticulata*. Haar lengte bedraagt ongeveer 4 mm en door den smallen omhoog geslagen kraag wordt ze terstond van de andere inheemsche soorten onderscheiden.

Het diertje, dat thuis hoort op verschillende lipbloemige planten, zooals Hennepnetel, Andoorn en Ballote, werd bij ons alleen te Noordwijk gevonden in Augustus 1920.

Nog enkele andere soorten werden aangetroffen in het omliggende gebied, doch ze zijn lastig te determineeren.

Mocht iemand een netwants vinden met den habitus van een *Tingis*, die niet met de afbeeldingen en de beschrijving overeenkomt, dan ben ik gaarne bereid het diertje te onderzoeken.

Trouwens elke aanvraag om hulp, bij het verzamelen van deze wondermooie wezentjes, is mij zeer welkom en zal naar vermogen beantwoord worden!
(Wordt vervolgd.)

DESCRIPTION OF NEW INDO-MALAYAN ACRIDIDAE (ORTHOPTERA)

by
C. WILLEMSE.

Part IV.

Continuation.

Eupatrides lobatus Bolivar C.

Description of the male.

General coloration brownish-yellow. Head and pronotum from above blackish, behind each eye with a more yellowish white longitudinal stripe, bordering the blackish brown vertex. Sides of the

pronotum and abdomen from above yellowish-white, the first abdominal tergites from above with a black spot; sides of abdomen with a row of blackish-brown spots.

Elytra brown, apex and two prae-apical spots of a lighter colour.

Wings red-orange, posterior margin bordered with brown along the whole margin, especially near the apex and anterior margin, where the brown band is widened gradually.

Anterior and posterior legs coloured as in the female.

Head rugosely punctured. Fastigium of vertex about twice as long as broad, margins subparallel, anterior margin triangularly produced in the middle, but less indicated in the female; separated from the vertex by a shallow transverse impression. Pronotum rugosely punctured, especially on the disc, anterior margin raised; lateral lobes longer than high, lower margin slightly sinuate, nearly straight, anterior angle rounded, posterior angle near 90°.

Elytra narrow, costal area expanded basally; towards the apex slightly widened, apical margin truncate and slightly emarginate. Wings cycloid.

Anterior femora with the lower outer margin finely serrate, with a small blunt tooth near the apex.

Posterior tibiae with a distinct basal triangular lobe, with a row of 15—16 outer and 12 inner spines; the outer spines small and of about the same length, the inner ones unequal, the 3th, 5th, 7th and 9th longer than the other ones, the 5th and 7th being the longest of all, the 9th as long as the third one, the 3 apical spines somewhat shorter than the 9th, but of about the same length and equal to each other.

Abdomen from above with a fine median keel, the middle tergites with a small sharp tooth on this keel in the posterior half.

Posterior margin of 8th tergite rounded. The 9th tergite composed of a median quadrangular, obtuse tubercle and two lateral lobes, with their posterior margins rounded, provided with 2 very small teeth on each side, in the middle connected by a sunken part forming a shallow sulcus.

Cercus with the basal half strong and thick, the apical half very slender and angulately bent inwards, the apex hid under the 12th tergite.

Supra-analplate triangular, reaching a little beyond the cercus.

Subgenitalplate strongly developed, at the apex divided into two lateral, erected lobes, that at the base of their inner side bear a small tubercle, which surface is excavated, while the middle of the subgenitalplate at the apex is excised. Fig. 8.

Length of body	20 mm
" " pronotum	3 "
" " elytra	13 "
" " wing	12 "
Width of wing	7,5 "
Length of hind femora	9 "
" " hind tibia	10 "

The ♂ was unknown and is described from a series of 3 ♂♂, collected with 4 ♀♀, from the